

תזכיר חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (תיקון מס' 9) (מערך הסייבר הלאומי).

התשע"ט-2018

א. שם החוק המוצע

חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (תיקון מס' 9), התשע"ט-2018

ב. עיקרי החוק המוצע והצורך בו

ב-3.8.16 התקבל החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה) תשע"ו-2016¹ (להלן - הוראת השעה), אשר בהתאם להחלטות הממשלה בנושא הגנת הסייבר² הסדיר את העברת האחריות למערכות ממוחשבות חיוניות משב"כ לרשות הלאומית להגנת הסייבר (כיום מערך הסייבר הלאומי).

במהלך 2017 הועברה האחריות משב"כ למערך הסייבר הלאומי בהתאם להוראת השעה³. בהתאם להחלטת הממשלה 3270 מיום 17.12.17, מוזגו מטה הסייבר הלאומי והרשות הלאומית להגנת הסייבר ליחידת סמך אחת, בראשות ראש מערך הסייבר הלאומי.

לנוכח קביעתו של החוק **כהוראת שעה בלבד** אשר תוקפה עד 31.12.18, ולנוכח מדיניות הממשלה, נדרשת קביעת הוראת השעה כהוראת קבע.

בהתאם לכך, למעט שינוי השם מרשות למערך, והסמכת המערך גם להיבטי אבטחה פיזית הקשורים בהגנה על המערך, כמפורט להלן, התזכיר **זהה לדין החל מאז התקבל החוק ולפיו פועל מערך הסייבר הלאומי**.

בהתאם להחלטות הממשלה ביום 20.06.18 פורסם תזכיר חוק הגנת הסייבר ומערך הסייבר הלאומי, התשע"ח-2018, אשר מטרתו לקבוע את מעמד מערך הסייבר הלאומי וסמכויותיו לטיפול באירועים, גילוי וזיהוי אירועי סייבר, ואסדרה לאומית בתחום הגנת הסייבר. לפי המוצע ההנחיה של מערכות ממוחשבות חיוניות תמשיך להיות מוסדרת לפי החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים.

לסעיף 1

ביטול הוראת השעה, כמתואר לעיל.

לסעיף 2

לתיקון בסעיף 1, 4, 5, 7, 10, א, 11, 14 (א) 21ב- לעניין מערך הסייבר הלאומי : סעיפים אלה מסמיכים את ראש הממשלה, שהוא השר האחראי בנושא אבטחת מידע ומערכות ממוחשבות חיוניות לפי

¹ חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה), התשע"ו-2016.
² בהחלטת ממשלה מספר 3611 בנושא "קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברנטי" מיום 07.08.2011 (להלן - החלטה 3611), הוחלט על הקמת המטה הקיברנטי הלאומי (להלן - המטה) והוטל עליו, בין היתר, לגבש תפיסת הגנה לאומית למרחב הסייבר. בהחלטות הממשלה מספר 2443 ("קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת הסייבר") ו-2444 ("קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר") מיום 15.02.2015 אישרה הממשלה את התפיסה שגיבש המטה. עוד יצויין כי ביום 17.12.17 קיבלה הממשלה החלטה מספר 3270 שבה נקבע כי המטה והרשות יאוחדו לגוף אחד - מערך הסייבר הלאומי (להלן - המערך).

³ צו להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה) (קצין מוסמך לעניין גוף המנוי בתוספת החמישית לחוק), תשע"ז-2016 ; צו להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה) (קצין מוסמך לעניין גוף המנוי בתוספת החמישית לחוק) (מס' 2), תשע"ז-2017

החוק, וכן אחראי על יחידות הסמך הפועלות במשרדו למימוש נושא זה, להורות כי ראש מערך הסייבר הלאומי יהיה קצין מוסמך לעניין גופים המנויים בתוספת החמישית. האחריות והסמכות להנחיה של מערכות ממוחשבות חיונית לעניין גופי תקשורת המופיעים כיום בתוספת הרביעית לחוק לפי הוראת השעה ובעבר היו בפרטים 4, 27-20 (כולל) לתוספת הרביעית לחוק תהיה בידי שב"כ.⁴

ראש מערך הסייבר הלאומי מוסמך למנות קצינים מוסמכים מבין עובדי המדינה לממש את האחריות הקבועה בחוק. בהתאם לחוק, הקצין המוסמך הינו הגורם האחראי על ההנחיה, ולצורך אחדות ההנחיה בגופים מונחים בשל מערכות ממוחשבות חיוניות, הוא יהיה הגורם המנחה גם לעניין מערכות המכילות מידע מסווג, ככל שיש כאלה, וזאת בהתאם להוראות החלות על מידע מסווג.

בסעיף זה אין שינוי למול החוק החל היום (הוראת השעה) למעט שינוי שם יחידת הסמך וכך פועל מערך הסייבר כיום ומאז העברת האחריות.

בהתאם למעמדו המוצע של מערך הסייבר הלאומי בחוק, מוצע לתקן בהתאמה את סעיף 5, 7 וסעיף 10א לעניין כשירות מועמד לשמש כממונה ביטחון בגוף ציבורי, הרכב ועדת ערר העוסקת בכשירותו של מועמד כאמור ועיון חוזר בהנחיות מקצועיות שנתן נציג מערך הסייבר כקצין מוסמך לגופים המונחים על ידו.

בסעיף זה אין שינוי למול החוק החל היום (הוראת השעה).

סעיף 21ב קובע את האוטונומיה של מערך הסייבר הלאומי בתחום אבטחת מידע. בשונה מהוראת השעה, מוצע לקבוע כי ראש המערך יהיה אחראי גם על האבטחה הפיזית בנוסף לאבטחת המידע ופעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, על מנת שיהיו בידיו מכלול הכלים הנדרשים וריכוז האחריות ביחס להגנה על מערך הסייבר הלאומי.

הניסיון המצטבר מהפעלת מערך אבטחה פיזית לצורכי אבטחת המידע במערך הסייבר הלאומי הינו שהכשירות הנדרשת ממערך אבטחה לצורכי אבטחה פיזית בלבד. צרכי הביטחון של מערך הסייבר הלאומי מחייבים את מלוא סמכויות האבטחה וההנחיה לצורכי אבטחת המערך, בדומה לשב"כ, מוסד ומלמ"ב. האחדת האחריות גם לאבטחה פיזית הינה שינוי למול המצב החל היום, והינה על דעת הגורמים הרלבנטיים.

לתיקון סעיף 22א - תיקון זה מבטא את אופן ההנחיה של מערך הסייבר הלאומי ביחס לפעולות אבטחת מידע הנוגעות לגופים הציבוריים המנויים גם בתוספת השניה וגם בתוספת החמישית, כאשר ככל שמדובר במידע המסווג למעלה מ"שמור" יינתנו הנחיות אלה על פי הוראות השב"כ בדבר שמירה על מידע מסווג.

בסעיף זה אין שינוי למול החוק החל היום (הוראת השעה).

לתיקונים העקיפים – תיקונים אלה משקפים תיקוני חקיקה משלימים לשינוי האמור. בתיקונים אלה אין שינוי מהוראת השעה.

ג. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

כפי שפורט לעיל.

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

אין לחוק המוצע השפעה על תקציב המדינה.

⁴ הכוונה לגופים: בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פלאפון תקשורת בע"מ, סלקום ישראל בע"מ, פרטנר תקשורת בע"מ, 012 סמייל טלקום בע"מ, 013 נטוויז'ון בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ, הוט טלקום שותפות מוגבלת בע"מ, מירס תקשורת בע"מ.

חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, (תיקון מס' __), התשע"ט-2018.

- ביטול חוק להסדרת 1. חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה), תשע"ו-2016⁵ – בטל.
הביטחון בגופים
ציבוריים (הוראת
שעה), התשע"ו-
2016
2. תיקון החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים
התשנ"ח-1998 בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998⁶ (להלן בפרק זה – חוק להסדרת הביטחון) יבוא:

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "נציג השב"כ" יבוא:

"נציג מערך הסייבר הלאומי" – ראש מערך הסייבר הלאומי או עובד המערך שהוא מינה;"

(ב) בהגדרה "פעולות אבטחה", בפסקה (2), במקום "בתוספת הרביעית" יבוא "בתוספות הרביעית והחמישית";

(ד) בהגדרה "קצין מוסמך" –

(2) בפסקה (2) –

(א) במקום פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב) לגבי התאמה ביטחונית – נציג השב"כ;

(1ב) לגבי פעולות לאבטחת מידע –

(1) לגבי גופים המנויים בתוספת השנייה

אך אינם מנויים בתוספת החמישית – נציג

השב"כ;

⁵ חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים החוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים (הוראת שעה), התשע"ו-2016.
⁶ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348; התשע"ד, עמ' 815.

(2) לגבי גופים המנויים גם בתוספת השנייה וגם בתוספת החמישית – נציג מערך הסייבר הלאומי, בכפוף להוראות סעיף 22ב;”;

(ב) פסקת משנה (ג) – תימחק;

(2) בפסקה (4), המילים “שאינם מנויים בתוספת השנייה” – יימחקו;

(3) אחרי פסקה (4) יבוא:

”(5) לעניין הגופים המנויים בתוספת החמישית – נציג מערך הסייבר הלאומי;”;

(ד) אחרי ההגדרה “קצין משטרה” יבוא:

””מערך הסייבר הלאומי” – מערך הסייבר הלאומי הפועל במשרד ראש הממשלה לפי חוק הגנת הסייבר ומערך הסייבר הלאומי, התשע”ט-2018;”;

(2) בסעיף 2(ה), בסופו יבוא “ואם היה מנוי גם בתוספת החמישית – גם בהסכמת נציג מערך הסייבר הלאומי”;

(3) בסעיף 2א, אחרי “בתוספת הרביעית” יבוא “או בתוספת החמישית” ובסופו יבוא “ואולם לעניין גוף ציבורי המנוי בתוספת החמישית, מינוי כאמור טעון אישור נציג מערך הסייבר הלאומי”;

(4) בסעיף 4 –

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

”(א) (1) לא ימונה אדם לממונה ביטחון, אלא אם כן נמצא כשיר לכך על ידי הקצין המוסמך.

(2) לעניין מינוי בגופים המנויים בתוספת השנייה ואינם מנויים בתוספת החמישית, מינוי ממונה ביטחון טעון אישור קצין משטרה ונציג השב”כ.

(3) לעניין מינוי בגופים המנויים גם בתוספת השנייה וגם בתוספת החמישית, מינוי ממונה ביטחון טעון אישור קצין משטרה, נציג השב”כ ונציג מערך הסייבר הלאומי.”;

(ב) בסעיף קטן (ד)(1), במקום "השנייה והרביעית" יבוא "השנייה, הרביעית והחמישית";

(5) בסעיף 5 –

(א) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "שאישר הקצין המוסמך" יבוא "שאושר לפי סעיף קטן (ג)";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) (א) לעניין הגופים שבתוספת השנייה ואינם בתוספת

החמישית – על ידי קצין המשטרה, באישור נציג השב"כ;

(ב) לעניין הגופים שבתוספת השנייה ובתוספת

החמישית – על ידי קצין המשטרה, באישור נציג השב"כ

ונציג מערך הסייבר הלאומי";

(6) בסעיף 6(א), במקום "החליט הקצין המוסמך" יבוא "הוחלט" ואחרי "על כך" יבוא "הקצין המוסמך";

(7) בסעיף 7, במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) (א) נציג שירות הביטחון הכללי, שיקבע ראש שירות הביטחון

הכללי – לעניין החלטות הנוגעות לגופים המפורטים בתוספת

הראשונה למעט בפרטים (2) ו-(3), לגופים המפורטים בתוספת

השנייה ושאינם מפורטים בתוספת החמישית ולגופים המפורטים

בתוספת הרביעית;

(ב) נציג ציבור בעל ניסיון בתחום האבטחה או הביטחון –

לעניין החלטות הנוגעות לגופים המנויים בתוספת השלישית;

(ג) עובד מערך הסייבר הלאומי שמינה לעניין זה ראש

המערך – לעניין החלטות הנוגעות לגופים המפורטים בתוספת

החמישית.

(8) בסעיף 8 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "החלטת הקצין המוסמך" יבוא "החלטה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "לקצין המוסמך" יבוא "לגורמים המוסמכים לאשר כשירות לפי סעיף 4(א)";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "הקצין המוסמך" יבוא "גורם מהגורמים המוסמכים לאשר כשירות לפי סעיף 4(א)";

(9) בסעיף 9 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "הקצין המוסמך" יבוא "הגורמים המוסמכים לאשר כשירות לפי סעיף 4(א)";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "הקצין המוסמך רשאי" יבוא "הגורמים המוסמכים לאשר כשירות לפי סעיף 4(א) רשאים";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "רשאי הקצין המוסמך" יבוא "רשאים הגורמים המוסמכים לאשר כשירות לפי סעיף 4(א) ובמקום "מצא" יבוא "מצאו";

(11) בסעיף 10א –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (2) יבוא :

"(3) לעניין הנחיות מקצועיות שנתן נציג מערך הסייבר הלאומי – לפני ראש מערך הסייבר הלאומי או עובד בכיר מבין עובדי המערך שהוא מינה לכך";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "ראש האגף כאמור בסעיף קטן (א), לפי העניין, יבוא "הגורם שדן בבקשה לעיון החוזר";

(12) בסעיף 11, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(1א) בוועדת ערר לעניין הנחיות מקצועיות לגבי אבטחת מידע בסיווג גבוה מרמת "שמור", בגוף המנוי גם בתוספת השנייה וגם בתוספת החמישית, תמנה ועדת הערר גם נציג של שירות הביטחון הכללי נוסף על הנציגים כאמור בסעיף קטן (א).";

(13) בסעיף 14(א), בסופו יבוא "לעניין הגופים המנויים גם בתוספת השנייה וגם בתוספת החמישית, תיחתם תעודת מינוי של ממונה ביטחון גם בידי נציג מערך הסייבר הלאומי.";

(15) בסעיף 18 –

(א) בכל מקום, במקום "השנייה והרביעית" יבוא "השנייה, הרביעית והחמישית";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(א1) שינוי כאמור בסעיף קטן (א), לשם הנחיית גוף תקשורת לעניין אבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות, יהיה באמצעות שינוי התוספת הרביעית בלבד ; לעניין זה, "גוף תקשורת" – גוף המנוי בתוספת הרביעית או גוף אחר שהוא בעל רישיון כאמור בסעיף 13(א) לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982,⁷ ושניתנו לגביו הוראות כאמור בסעיף 13(ב) לחוק האמור." ;

(16) אחרי סעיף 21א לחוק העיקרי יבוא :

"תחולת החוק על 21ב. (א) חוק זה יחול על מערך הסייבר מערך הסייבר הלאומי, בשינויים אלה :

הלאומי

(1) ראש מערך הסייבר הלאומי או מי שהוא הסמיך לכך ישמש קצין מוסמך וימנה ממונה ביטחון ומאבטח במערך הסייבר הלאומי ;

(2) ממונה ביטחון במערך הסייבר הלאומי יהיה אחראי על ארגון וביצוע פעולות לאבטחה פיזית, אבטחת מידע ופעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות במערך הסייבר הלאומי, וכן על הפיקוח על פעולות אלה ;

(3) הוראות סעיפים 10א ו-15 לא יחולו על מערך הסייבר הלאומי לעניין סעיף זה.

⁷ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(ב) בסעיף זה, "מערך הסייבר הלאומי" –
מערך הסייבר הלאומי הפועל במשרד ראש
הממשלה לפי חוק הגנת הסייבר ומערך
הסייבר הלאומי, התשע"ט-2018;".

(17) בסעיף 22א –

(א) בכותרת השוליים, אחרי "הרביעית" יבוא "או בתוספת
החמישית";

(ב) אחרי "הרביעית בלבד" יבוא "או בתוספת החמישית בלבד";

(18) אחרי סעיף 22א יבוא:

"הוראות לעניין 22ב. לעניין פעולות לאבטחת מידע בגוף המנוי גם
גופים המנויים בתוספת השנייה וגם בתוספת החמישית,
בתוספת השנייה יחולו הוראות אלה:
ובתוספת החמישית

(1) לעניין פעולות לאבטחת מידע ברמת
סיווג עד "שמור", יהיה הקצין המוסמך נציג
מערך הסייבר הלאומי, ואולם הוא יהיה
אחראי להנחות גוף כאמור בהתאם
לעקרונות לפי חוק שירות הביטחון הכללי,
התשס"ב-2002 בעניין שמירה על מידע
מסווג;

(2) לעניין פעולות לאבטחת מידע מסווג
ברמת סיווג גבוהה מ"שמור", יהיה הקצין
המוסמך נציג מערך הסייבר הלאומי, ואולם
הוא יהיה אחראי להנחות גוף כאמור
בהתאם להוראות שירות הביטחון הכללי
בעניין שמירה על מידע מסווג.";

(19) בתוספת הרביעית, פרטים 2, 3, 5 עד 14, 16 עד 19 ו-28 – יימחקו;

(20) אחרי התוספת הרביעית יבוא:

"תוספת חמישית"

הגופים כדלקמן במקומות ובנושאים כפי שתקבע הממשלה:

1. משרד האוצר.
2. רשות האוכלוסין וההגירה.
3. הרשות לניהול המאגר הביומטרי.
4. רשות התקשוב הממשלתי – מערך ממשל זמין.
5. בנק ישראל.
6. חברת בתי זיקוק לנפט בע"מ.
7. חברת פז בית זיקוק אשדוד בע"מ.
8. חברת החשמל לישראל בע"מ.
9. חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ.
10. מגן דוד אדום.
11. מקורות חברת מים בע"מ.
12. נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ.
13. רכבת ישראל בע"מ.
14. רשות שדות התעופה.
15. תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ.
16. הבורסה לניירות ערך.
17. חיפה כימיקלים בע"מ.
18. דשנים וחומרים כימיים בע"מ.
19. בעלי החזקות כמשמעותם בחוק הנפט, התשי"ב-1952: 10/10 "אשקלון", 12/10 "תמר", 13/10 "דלית" ו-7/10 "נועה", לעניין המערכות הממוחשבות החיוניות המופעלות בקשר לחזקות אלה."
20. חברת נמל אשדוד וחברת נמל חיפה.
21. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
22. חברת נת"ע, נתיבי תחבורה עירוניים.
23. משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

24. רשות המסים בישראל.

25. חברת תרכובות ברום בע"מ.

26. איגוד האינטרנט הישראלי.

- תיקון חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים 3. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981,⁸ בתוספת הראשונה, בפרט (ח), במקום "בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה" יבוא "בתוספת הראשונה, בתוספת השנייה או בתוספת החמישית" ובמקום "שירות הביטחון הכללי ומלמ"ב" יבוא "שירות הביטחון הכללי, מערך הסייבר הלאומי או מלמ"ב".
- תיקון חוק בתי המשפט 4. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,⁹ בסעיף 106א שבו, בהגדרה "קצין מוסמך", במקום "(2)(א) ו-(ב)" יבוא "(2)(א), (ב) ו-(ב1)(1)".
- תיקון חוק המטה לביטחון לאומי 5. בחוק המטה לביטחון לאומי, התשס"ח-2008,¹⁰ בסעיף 6(ב)(3), במקום "בסעיפים 21 ו-21א" יבוא "בסעיפים 21, 21א או 21ב".
- תיקון חוק חופש המידע 6. בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998,¹¹ בסעיף 14(א) בסופו יבוא: "(17) מערך הסייבר הלאומי כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים התשנ"ח-1998, ויחידות הביטחון ברשויות ציבוריות, והכל בעניינים המונחים על ידי המערך לפי החוק האמור".
- הוראת מעבר 7. ממונה ביטחון ואחראי מערכות ממוחשבות חיוניות שמונו לפי הוראות חוק הביטחון לפני כניסתו לתוקף של חוק זה לגבי הגוף שבו מונו, יראו אותם כאילו מונו לפי הוראות חוק הביטחון כנוסחו בחוק זה.

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 322; התשע"ו, עמ' 926.

⁹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשע"ו, עמ'

¹⁰ ס"ח התשס"ח, עמ' 833.

¹¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226; התשע"ו, עמ' 1170.